

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ο οδηγός επιδιώκει να ενθαρρύνει τους εκπαιδευτές και τις εκπαιδευτριες να αξιοποιήσουν σύγχρονες μεθόδους και εργαλεία, ώστε να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη, τη συνεργασία και την υπευθυνότητα στους μαθητές και τις μαθήτριές τους. Περιλαμβάνει δραστηριότητες και κατευθύνσεις που ενισχύουν την κατανόηση της φύσης των δασικών πυρκαγιών, προωθώντας τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη. Σκοπός του είναι να υποστηρίξει την εκπαιδευτική διαδικασία με στόχο τη διαμόρφωση ενημερωμένων και ενεργών πολιτών.

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Συγγραφείς: Παναγιώτα Αράπη, Έλενα Τζαμουράνου, Ιωάννα
Ραβάνη, Γεώργιος Αργυροηλιόπουλος
Επιμέλεια: Γεωργία Μπεκριδάκη

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2024

Το παρόν είναι μέρος της “Εργαλειοθήκης για τη Μείωση Κινδύνου Καταστροφών από Δασικές Πυρκαγιές”. Δημιουργήθηκε από την ομάδα υλοποίησης του πιλοτικού έργου “Διάλογος και Δράση απέναντι στις Πυρκαγιές: Ενδυνάμωση Κοινοτήτων για Ανθεκτικότητα σε Φυσικές Καταστροφές” με την υποστήριξη του ερευνητικού προγράμματος ACCTING (Advancing behavioural Change Through an INclusive Green deal): European Union’s Horizon 2020, No 101036504. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εργαλειοθήκη μεταβείτε στον ιστότοπο <https://dock-sse.org/tool/disaster-risk-reduction/>

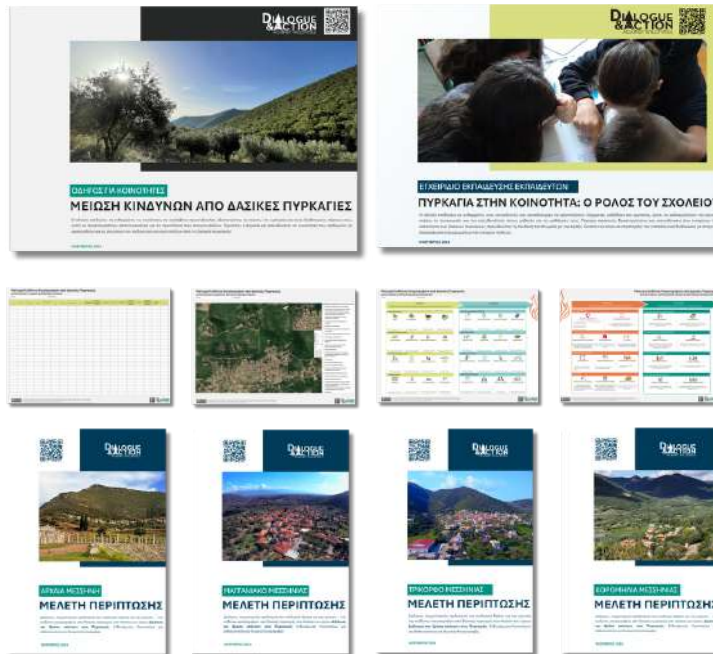

Αυτό το αρχείο διανέμεται σύμφωνα με τους όρους της άδειας Creative Commons Αναφορά Δημιουργού – Μη εμπορική Χρήση – Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνές (CC-BY-NC-SA 4.0). Για περισσότερες πληροφορίες μεταβείτε στον ιστότοπο <https://creativecommons.org/licenses>

Ο οδηγός είναι μέρος μιας εργαλειοθήκης μείωσης κινδύνων από δασικές πυρκαγιές η οποία περιλαμβάνει έναν οδηγό για κοινότητες, έναν οδηγό για εκπαιδευτές/τριες για την υλοποίηση σχετικού εργαστηρίου, φύλλα εργασίας και τέσσερις μελέτες περίπτωσης, προκειμένου οι κοινότητες να μπορούν να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν λύσεις που ανταποκρίνονται στις δικές τους ανάγκες αλλά και στις δικές τους δυνατότητες.

Η εργαλειοθήκη μείωσης κινδύνων από δασικές πυρκαγιές απευθύνεται σε κοινότητες που επιθυμούν να αναλάβουν δράση για να μειώσουν τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν από τις δασικές πυρκαγιές.

Εστιάζει στην αυτενέργεια και την ανάληψη πρωτοβουλιών από τις ίδιες τις κοινότητες ενώ λαμβάνει υπόψη το γνωσιακό κεφάλαιο, την εμπειρία, τους διαθέσιμους πόρους, καθώς και τη δομή και την σύνθεση των κοινοτήτων.

Η εργαλειοθήκη είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά στο:
dock-sse.org/tool/disaster-risk-reduction

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	06
<hr/>	
ΒΗΜΑ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΘΕΜΑ	08
<hr/>	
ΒΗΜΑ 2: ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ	10
<hr/>	
ΒΗΜΑ 3: ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ	12
<hr/>	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ 1 - 5	14

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο οδηγός επιδιώκει να ενθαρρύνει τους εκπαιδευτές και εκπαιδευτριες να αξιοποιήσουν σύγχρονες μεθόδους και εργαλεία, ώστε να καλλιεργήσουν την κριτική σκέψη, τη συνεργασία και την υπευθυνότητα στους μαθητές και τις μαθήτριές τους. Περιλαμβάνει σχεδιασμό και υλοποίηση δραστηριοτήτων και δίνει κατευθύνσεις που ενισχύουν την κατανόηση της φύσης των δασικών πυρκαγιών, προωθώντας τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη. Σκοπός του είναι να υποστηρίξει την εκπαιδευτική διαδικασία με στόχο τη διαμόρφωση ενημερωμένων και ενεργών πολιτών.

Η εκπαιδευτική δραστηριότητα αφορά σε παιδιά και εφήβους σχολικής ηλικίας, μπορεί όμως να προσαρμοστεί εύκολα και σε ένα μεγάλο εύρος ηλικιών. Το εργαλείο / πίνακας "Μείωση Κινδύνου Καταστροφών από Δασικές Πυρκαγιές" αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια του έργου "Διάλογος και Δράση ενάντια στις Δασικές Πυρκαγιές". Βασίζεται στη θεωρία της διαχείρισης κινδύνου και περιλαμβάνει τις φάσεις της Πρόληψης, Ετοιμότητας, Αντιμετώπισης και Αποκατάστασης. Για την παρούσα δραστηριότητα λαμβάνουμε υπόψη τις φάσεις της Πρόληψης και της Ετοιμότητας.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Διαμόρφωση συνείδησης για την κλιματική αλλαγή και τους κινδύνους των πυρκαγιών
- Ενεργοποίηση των μαθητών ως υπεύθυνων πολιτών και κατανόηση της δύναμης της κοινότητας
- Ευαισθητοποίηση για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας και ομαδικότητας
- Ενίσχυση της κριτικής σκέψης και της λήψης αποφάσεων
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων παρουσίασης και επικοινωνίας
- Δημιουργικότητα στην προβολή κοινωνικών μηνυμάτων

ΥΛΙΚΑ

- Εκτυπώσεις ρόλων (βλέπε παράρτημα 1 σελ. 14)
- Εκτυπώσεις προσκλήσεων (βλέπε παράρτημα 2 σελ 17)
- Εκτυπώσεις σεναρίων (ομάδων) (βλέπε παράρτημα 3 σελ 18)
- Εκτυπώσεις πίνακα (βλέπε σελ. 22)
- Μαρκαδόροι
- Λευκά χαρτιά
- Κουτί /τσάντα/καπέλο (προαιρετικά για το μοίρασμα των ρόλων)

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

ΒΗΜΑ 1: Εισαγωγή στο θέμα (15 - 22 λεπτά) / Χώρος για ολομέλεια

ΒΗΜΑ 2: Εργασία σε Ομάδες (62 - 68 λεπτά) / Χώρος για ομάδες

ΒΗΜΑ 3: Ολομέλεια (45 - 50 λεπτά) / Χώρος για ολομέλεια

ΒΗΜΑ 1

Εισαγωγή στο θέμα

Όπως είναι πάντα χρήσιμο, ξεκινάμε με ένα καλωσόρισμα, μικρή γνωριμία και δραστηριότητα ενεργοποίησης (**Σύνολο 5-7 λεπτά**).

Στη συνέχεια, προχωράμε σε ερωταπαντήσεις για να μπούμε στο θέμα και να θυμηθούμε την περιοχή ενδιαφέροντος. Αν η δραστηριότητα γίνεται σε αστική περιοχή, βρίσκουμε ένα σημείο γνωστό στα παιδιά που να θυμίζει δασική έκταση, ενώ αν γίνεται σε χωριό κάνουμε αντίστοιχη κουβέντα για το χωριό συνολικά (**Σύνολο 10-15 λεπτά**).

Σε εφαρμογή που έγινε σε σχολικές μονάδες της Μεσσήνης η περιοχή ενδιαφέροντος ήταν το ασύλλιο της Μπούκας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Γνωρίζετε το ασύλλιο της Μπούκας;
- Τι καλό προσφέρει το ασύλλιο;
- Υπάρχει κάτι που δε σας αρέσει στο ασύλλιο;
- Υπάρχει κάτι επικίνδυνο σε αυτά που αναφέρατε;
- Πιστεύετε ότι υπάρχει κάτι εύφλεκτο ή ότι μπορεί να πιάσει φωτιά στο ασύλλιο;
- Μια πιθανή πυρκαγιά στο ασύλλιο, πώς θα επηρέαζε τον οικισμό και τις τοπικές επιχειρήσεις;
- Μια πιθανή πυρκαγιά στο ασύλλιο, πώς θα επηρέαζε την πόλη και τους πολίτες της Μεσσήνης;

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΧΩΡΟ

Ένας χώρος που να είναι όλα τα παιδιά άνετα, μπορεί να είναι είτε η σχολική τάξη, είτε η σχολική αυλή, ενώ κάποιος σχολείο επέλεξε να υλοποιήσει την δράση κατά τη διάρκεια σχολικής εκδρομής που έκανε στην περιοχή ενδιαφέροντος

ΥΛΙΚΑ

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΧΡΟΝΟ

15 - 22 λεπτά

ΒΗΜΑ 2

Εργασία σε Ομάδες

Ξεκινώντας ενημερώνουμε τους μαθητές και τις μαθήτριες ότι θα κάνουμε μία δραστηριότητα για την περιοχή που έχουμε επιλέξει και θα τους ανατεθούν ρόλοι. Μπορούμε να ρωτήσουμε ποιους ρόλους πιστεύουν ότι έχουμε σχεδιάσει, ποιες ομάδες μπορεί να ενδιαφέρονται ή να τις επηρεάζει η κατάσταση του αλσουλίου; Σε ένα κουτί/σακούλι έχουμε τις εκτυπώσεις των ρόλων και κάθε ένα άτομο παίρνει από ένα χαρτάκι και το διαβάζει από μέσα του. **(3-7 λεπτά)**

Δίνουμε **1-2 λεπτά** χρόνο να διαβάσουν τον ρόλο τους ατομικά και στη συνέχεια τους καλούμε να βρουν την ομάδα τους. Δίνουμε τα σενάρια και η ομάδα μαθητών μοιράζει τις προσκλήσεις και τους πίνακες. Δίνουμε άλλα **1-2 λεπτά** χρόνο για να διαβάσουν το υλικό και προτρέπουμε για διευκρινήσεις.

Παίρνουμε λίγο χρόνο να εξηγήσουμε στην ολομέλεια τον πίνακα (βλέπε παράρτημα), δίνοντας παραδείγματα και κάνοντας ερωτήσεις (πχ στη διαχείριση ογκωδών αντικειμένων τι θα μπορούσε να είναι δράση;)). **(10 λεπτά)**

Στη συνέχεια, δίνουμε τις οδηγίες και διευκολύνουμε να τις δουλέψουν βήμα - βήμα. Δίνουμε **5 λεπτά** για να ιεραρχήσουν τις υποκατηγορίες, σημειώνοντας ότι δίνεται προτεραιότητα βάσει της σημασίας, αλλά και της εφικτότητάς τους, πάντα με γνώμονα της ομάδας που αντιπροσωπεύουν. **(7 λεπτά)**

Αφού ολοκληρώσουν, καλούνται να διαλέξουν ανά ομάδα μία υποκατηγορία δράσεων από τον πίνακα και στη συνέχεια να προτείνουν μία συγκεκριμένη δράση. Έχει σημασία να τονίσουμε ότι η δράση πρέπει να είναι απλή και υλοποιήσιμη από την ομάδα τους (ίσως και με βοήθεια από τις άλλες ομάδες) σε σχετικά εύλογο χρόνο. Η ομάδα των μαθητών ενημερώνεται ότι θα συντονίσει την συνάντηση που έχει καλέσει και προσφερόμαστε να βοηθήσουμε για το πως μπορεί να γίνει αυτό. Αν είναι δυνατό, έχουμε κάνει προγραμματισμό ώστε το βήμα αυτό να ολοκληρώνεται με το σχολικό διάλειμμα και το Βήμα 3 να ξεκινά όταν επανερχόμαστε στην αίθουσα. **(25 λεπτά)**.

Διάλειμμα (10 λεπτά)

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΧΩΡΟ

5 διακριτοί χώροι σε μία αίθουσα ή σε μια αυλή για να μπορούν οι διαφορετικές ομάδες να συγκεντρωθούν και να δουλέψουν ανεπίσπαστα

ΥΛΙΚΑ

- ΜΑΡΚΑΔΟΡΟΙ
- ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΧΡΟΝΟ

62-68 λεπτά

ΒΗΜΑ 3

Ολομέλεια

Για τη συνάντηση, η αίθουσα διαμορφώνεται σε κυκλική διάταξη και το συντονισμό αναλαμβάνει η ομάδα μαθητών. Κάθε ομάδα έχει συγκεκριμένο χρόνο να παρουσιάσει την ιδέα της και λαμβάνει ανατροφοδότηση από τις υπόλοιπες ομάδες. Διευκολύνουμε το συντονισμό της ομάδας μαθητών και παροτρύνουμε τη συνεργασία μεταξύ των ομάδων. **(25 λεπτά)**

Μετά την ανατροφοδότηση και τη διαμόρφωση τυχόν συνεργασιών οι ομάδες καλούνται να οπτικοποιήσουν την ιδέα τους. Αυτό μπορεί να γίνει με μία αφίσα όπου διατυπώνουν μία πρώτη ανάγκη για την υλοποίηση (πχ αφίσα κάλεσμα για εθελοντές, βίντεο για crowdfunding κλπ) ή με όποιο άλλο μέσο αποφασίσουν οι ομάδες. Δίνονται στις ομάδες **15-20 λεπτά** για να δημιουργήσουν το προσχέδιο της οπτικοποίησης.

Τους καλούμε για το κλείσιμο της δραστηριότητας και ανακοινώνουμε ότι ανυπομονούμε να δούμε τα έργα τους στην έκθεση. Για την περίπτωση των σχολείων της Μεσσηνίας ήταν στο «Διάλογος και Δράση, Forum – Κλιματική Αλλαγή, δασικές πυρκαγιές και Ανθεκτικοί Τόποι». **(5 λεπτά)**

Σημ 1: Εάν επιθυμούμε ένα ομοιόμορφο αποτέλεσμα, μπορούμε να ζητήσουμε από τους μαθητές να δημιουργήσουν μια αφίσα για το θέμα της επιλογής τους, ακολουθώντας τις οδηγίες που περιγράφονται στο παράρτημα. Ωστόσο, προτείνεται να αφήσουμε ανοιχτή την επιλογή του μέσου οπτικοποίησης, δίνοντας έτσι μεγαλύτερη ελευθερία στη δημιουργικότητά τους.

Σημ 2: Σε περίπτωση που η δραστηριότητα γίνεται ανεξάρτητα μιας έκθεσης, τα έργα μπορούν να εκτεθούν περήφανα σε κάποια κοινόχρηστη αίθουσα ή σε κάποιον διαδικτυακό τόπο (μέσα κοινωνικής δικτύωσης/ιστοσελίδα) του σχολείου.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΧΩΡΟ

Καρέκλες/καθίσματα κυκλικά τοποθετημένα

ΥΛΙΚΑ

- ΜΑΡΚΑΔΟΡΟΙ
- ΛΕΥΚΑ ΧΑΡΤΙΑ
- ΑΛΛΑ ΤΥΧΟΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΧΡΟΝΟ

45 - 50 λεπτά

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Ρόλοι

Υλικό για εκτύπωση

ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Είσαι μαθήτρια/ης και πρόεδρος 15μελούς Συμβουλίου!

Ως Πρόεδρος του 15μελούς Συμβουλίου, έχεις την ευκαιρία να καθοδηγήσεις την ομάδα σου σε μια σημαντική αποστολή! Ο ρόλος σου είναι να εμπνεύσεις τους συμμαθητές σου και να τους ενθαρρύνεις να συμμετέχουν με πάθος, μοιράζοντας ιδέες και δουλεύοντας μαζί για ένα κοινό στόχο: την προστασία του αλσυλλίου της Μπούκας. Με σένα στο τιμόνι, η ομάδα θα ενωθεί και θα δημιουργήσει ένα σχέδιο δράσης που θα κάνει τη διαφορά. Άκουσε τις ιδέες όλων, δώσε χώρο στη συνεργασία και βοήθησε την ομάδα σου να πετύχει κάτι σπουδαίο!

Είσαι μαθήτρια/ης και μέλος του 15μελούς Συμβουλίου!

Είσαι από τα άτομα που είχαν τη φοβερή ιδέα για το σχέδιο δράσης και τώρα ήρθε η στιγμή να την κάνετε πράξη! Με την ενέργειά σας και την όρεξη για δράση, είστε έτοιμοι να εμπνεύσετε τις υπόλοιπες ομάδες και να παρασύρετε ακόμα και τους πιο διστακτικούς να συμμετάσχουν. Μαζί μπορείτε να δείξετε πόσο ισχυρή μπορεί να γίνει μια κοινότητα όταν ενωθεί για έναν κοινό σκοπό. Η δύναμη της ομάδας σας θα είναι το κλειδί για να προχωρήσετε στη δημιουργία ενός σχεδίου που θα κάνει τη διαφορά. Με τη δική σας καθοδήγηση, αυτή η συνάντηση θα είναι η αρχή για κάτι σπουδαίο!

ΟΜΑΔΑ ΓΟΝΕΩΝ

Είσαι γονιός και μέλος του Συλλόγου Γονέων!

Ως μέλος του Συλλόγου Γονέων, έχεις την ευκαιρία να συνεισφέρεις σε μια συναρπαστική πρωτοβουλία που ξεκίνησαν οι μαθητές για την προστασία του αλσυλλίου της Μπούκας! Αυτός ο χώρος δεν είναι απλά ένα κομμάτι φύσης, αλλά ένα μέρος όπου τα παιδιά σου έχουν παίξει, έχουν κάνει βόλτες και έχουν δημιουργήσει αναμνήσεις. Μαζί με την ομάδα σου, θα συνεργαστείς για να προστατεύσεις αυτόν τον χώρο, ώστε να τον χαίρονται και οι επόμενες γενιές. Η εμπειρία σου είναι πολύτιμη και αναγνωρίζεις ότι, όταν όλοι συνεισφέρουν, μπορούμε να πετύχουμε κάτι σπουδαίο για την κοινότητα. Με τη δική σου συμμετοχή, η κοινότητα θα δείξει τη δύναμή της όταν ενωθεί για έναν κοινό σκοπό!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Ρόλοι

Υλικό για εκτύπωση

ΟΜΑΔΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Είσαι η/ο Πρόεδρος της Κοινότητας

Ως Πρόεδρος της Κοινότητας, έχεις έναν από τους πιο σημαντικούς ρόλους, καθώς μπορείς να συνδέσεις το σχολείο με την ευρύτερη κοινότητα και τον Πολιτιστικό Σύλλογο. Μαζί με τα μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου, έχετε ήδη συνεργαστεί σε δράσεις που προάγουν την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και του περιβάλλοντος, και τώρα μπορείτε να ενώσετε τις δυνάμεις σας για την προστασία του αλσουλίου της Μπούκας. Από τη μακρά εμπειρία σου, πιστεύεις ότι ο Δήμος είναι πρόθυμος να προσφέρει υποστήριξη, αλλά συχνά δεν υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι για χρηματοδότηση. Αν σου ζητηθεί, θα λειτουργήσεις ως σύνδεσμος με τον δήμο, διασφαλίζοντας ότι οι ανάγκες της κοινότητας θα ακουστούν. Η συνεργασία με τον Πολιτιστικό Σύλλογο είναι το κλειδί για να κάνετε αυτή τη δράση πραγματικότητα.

Είσαι Μέλος του Πολιτιστικού Συλλόγου

Ως μέλος του Πολιτιστικού Συλλόγου, έχεις πάντα στο νου σου την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος της κοινότητάς σου. Αυτή τη φορά, οι μαθητές του σχολείου πήραν την πρωτοβουλία για την προστασία του αλσουλίου της Μπούκας, και τώρα έχετε την ευκαιρία να ενώσετε τις δυνάμεις σας μαζί τους για έναν κοινό σκοπό. Η εμπειρία και η αγάπη σου για τον τόπο θα ενισχύσουν την προσπάθεια αυτή, και μέσα από τη συνεργασία με την ομάδα των μαθητών, μπορείτε να βρείτε τρόπους να προστατεύσετε και να προβάλετε αυτόν τον πολύτιμο χώρο. Μαζί μπορείτε να κάνετε τη διαφορά και να δείξετε τι σημαίνει πραγματική κοινότητα.

ΟΜΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Είσαι Εκπαιδευτικός και μέλος του Συμβουλίου Διδασκόντων!

Είσαι εκπαιδευτικός και έχεις την ευκαιρία να στηρίξεις τους μαθητές σου σε αυτή τη σημαντική πρωτοβουλία για την προστασία του αλσουλίου της Μπούκας! Με τις γνώσεις και την εμπειρία σου, μπορείς να τους καθοδηγήσεις όταν χρειαστεί, αλλά το πιο σημαντικό είναι να τους ενθαρρύνεις να αναλάβουν δράση. Είναι φανταστικό να βλέπεις τους μαθητές σου να παίρνουν πρωτοβουλία και να συνεργάζονται για έναν κοινό στόχο, και εσύ είσαι εδώ για να τους βοηθήσεις να πετύχουν. Η στήριξή σου είναι σημαντική, γιατί ξέρεις ότι, με την καθοδήγησή σου, μπορούν να καταφέρουν σπουδαία πράγματα. Μαζί, θα προστατέψετε έναν πολύτιμο χώρο για την κοινότητα και θα δείξετε τι μπορεί να πετύχει η συνεργασία!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Ρόλοι

Υλικό για εκτύπωση

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΗΜΟΥ

Είσαι Εκπρόσωπος του Δήμου (καθηγήτρια/της προαιρετικό)

Ως Εκπρόσωπος του Δήμου, έχεις την ευθύνη να υποστηρίξεις την προσπάθεια των μαθητών για την προστασία του αλσυλλίου της Μπούκας. Ο Δήμος είναι εδώ για να παρέχει βοήθεια με όσα μέσα διαθέτει, όπως για παράδειγμα με την παραχώρηση χώρων, με τη διάθεση εξειδικευμένου προσωπικού ή με την παροχή οχημάτων και εξοπλισμού που ήδη έχει, αλλά αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια για χρηματοδότηση. Η διάθεσή σου να βοηθήσεις είναι σημαντική και ενθαρρύνεις τις ομάδες να αναζητήσουν δημιουργικές λύσεις και να συνεργαστούν. Με την υποστήριξή σου μπορείς να δώσεις ώθηση στις προσπάθειες των μαθητών, βοηθώντας να γίνουν τα πρώτα βήματα προς την υλοποίηση των ιδεών τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Πρόσκληση

Υλικό για εκτύπωση

Αγαπητ... ..,

Με μεγάλη χαρά και ενθουσιασμό, σας καλούμε στη συνάντηση που οργανώνει το Συμβούλιο του Σχολείου μας για την προστασία του αλσουλίου της Μπούκας!

Αυτή η πρωτοβουλία ξεκίνησε από εμάς, τους μαθητές, αλλά πιστεύουμε ότι όλοι μαζί μπορούμε να κάνουμε τη διαφορά! Θέλουμε να ενώσουμε τις δυνάμεις μας με την κοινότητα και να δημιουργήσουμε ένα σχέδιο δράσης που θα βοηθήσει να προστατέψουμε αυτόν τον πολύτιμο χώρο.

Σας στέλνουμε τον Πίνακα / Εργαλείο: "Κοινοτικά - Διαχειριζόμενη Μείωση Κινδύνων Καταστροφών", που βασίζεται στη θεωρία της διαχείρισης κινδύνου. Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, ο κύκλος της διαχείρισης κινδύνου περιλαμβάνει τέσσερις φάσεις: Πρόληψη, Ετοιμότητα, Αντιμετώπιση και Αποκατάσταση.

Εμείς αποφασίσαμε να ασχοληθούμε και να ζητήσουμε τη βοήθειά σας για τις δύο πρώτες φάσεις, την Πρόληψη και την Ετοιμότητα, γιατί αυτά είναι τα στάδια που οι κοινότητες μπορούν να παίξουν τον σημαντικότερο ρόλο. Θέλουμε να περιορίσουμε τον κίνδυνο τόσο, ώστε να μην χρειαστεί να φτάσουμε στη φάση της Αντιμετώπισης και της Αποκατάστασης.

Στον πίνακα που σας στέλνουμε, μπορείτε να δείτε τέσσερις κατηγορίες δράσεων για την Πρόληψη, με τέσσερις υποκατηγορίες η κάθε μία, και αντίστοιχα τέσσερις κατηγορίες δράσεων για την Ετοιμότητα, με τέσσερις υποκατηγορίες η κάθε μία.

Σας καλούμε να μελετήσετε αυτές τις δράσεις και να φέρετε τις δικές σας, το δυνατόν πιο συγκεκριμένες, προτάσεις.

Την ..... στις .....

Στο .....

Ανυπομονούμε να συνεργαστούμε μαζί σας για να προστατεύσουμε αυτόν τον πολύτιμο χώρο!

Με εκτίμηση και ενθουσιασμό,
Το Συμβούλιο του Σχολείου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Σενάρια

Υλικό για εκτύπωση

ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ

Σενάριο για ομάδα μαθητριών/τών

Είστε η ομάδα του 15μελούς Συμβουλίου του σχολείου σας. Το σχολείο σας υιοθέτησε το αλσύλλιο της Μπούκας και ενώ χαρήκατε πολύ, προβληματιστήκατε αρκετά με όλα όσα συμβαίνουν τελευταία με τις φωτιές και με την κατάσταση του αλσυλλίου. Αποφασίσατε να αναλάβετε δράση! Είστε γεμάτοι ενέργεια και έτοιμοι να εμπνεύσετε την κοινότητα να συνεργαστεί μαζί σας σε αυτόν τον σπουδαίο σκοπό. Μετά από έρευνα στο διαδίκτυο, βρήκατε τον Πίνακα "Κοινοτικά - Διαχειριζόμενη Μείωση Κινδύνων Καταστροφών". Αυτός ο πίνακας βασίζεται στη θεωρία της διαχείρισης κινδύνου και περιλαμβάνει τις φάσεις της Πρόληψης, Ετοιμότητας, Αντιμετώπισης και Αποκατάστασης. Η κάθε φάση, εμπεριέχει 4 κατηγορίες δράσεων και η κάθε κατηγορία αποτελείται από 4 υποκατηγορίες. Ως μαθητές, επιλέξατε να επικεντρωθείτε στην Πρόληψη και την Ετοιμότητα, γιατί εκεί μπορεί η κοινότητα να παίξει τον πιο σημαντικό ρόλο και θα θέλατε να μην φτάσουμε στην Αντιμετώπιση ή την Αποκατάσταση. Τώρα, το πρώτο σας καθήκον είναι να μοιράσετε τον πίνακα και την πρόσκληση στις άλλες ομάδες και να τους ζητήσετε να φέρουν τις δικές τους προτάσεις στη συνάντηση.

ΟΜΑΔΑ ΓΟΝΕΩΝ

Σενάριο για την Ομάδα του Συλλόγου Γονέων

Ως Σύλλογος Γονέων, σας δίνεται η ευκαιρία να συνεισφέρετε σε μια σπουδαία πρωτοβουλία των μαθητών για την προστασία του αλσυλλίου της Μπούκας, το οποίο το σχολείο τους έχει υιοθετήσει! Το αλσύλλιο είναι ένας χώρος γεμάτος αναμνήσεις για τα παιδιά σας, και τώρα μπορείτε να βοηθήσετε να διασφαλιστεί ότι θα παραμείνει ασφαλής για τις επόμενες γενιές.

Οι μαθητές σας κάλεσαν να φέρετε τις δικές σας ιδέες, με βάση τον Πίνακα - Εργαλείο "Κοινοτικά - Διαχειριζόμενη Μείωση Κινδύνων Καταστροφών". Μαζί θα συνεργαστείτε για να δημιουργήσετε ένα σχέδιο δράσης που θα ενισχύσει την προστασία του αλσυλλίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: Σενάρια

Υλικό για εκτύπωση

ΟΜΑΔΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Σενάριο για την Ομάδα της Κοινότητας

Ως μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου, σε συνεργασία και με τον πρόεδρο της κοινότητας, έχετε την ευκαιρία να συνεργαστείτε με τους μαθητές σε μια εξαιρετική πρωτοβουλία για την προστασία του αλсуλλίου της Μπούκας, το οποίο το σχολείο έχει υιοθετήσει! Ο χώρος αυτός είναι αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς της περιοχής. Μαζί με τους μαθητές, θα σκεφτείτε δράσεις που θα ενισχύσουν την προστασία του αλсуλλίου και θα το διατηρήσουν για τις μελλοντικές γενιές.

Οι μαθητές σας ζητούν να μελετήσετε τον Πίνακα - Εργαλείο "Κοινοτικά - Διαχειριζόμενη Μείωση Κινδύνων Καταστροφών" και να φέρετε τις δικές σας προτάσεις για δράση.

ΟΜΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Σενάριο για την Ομάδα Συμβουλίου των καθηγητών

Είστε εκπαιδευτικοί στο σχολείο και έχετε την ευκαιρία να στηρίξετε την προσπάθεια των μαθητών σας για την προστασία του αλсуλλίου της Μπούκας, το οποίο το σχολείο έχει υιοθετήσει. Οι μαθητές ανέλαβαν αυτή την πρωτοβουλία με ενθουσιασμό και πάθος, και εσείς είστε εδώ για να τους υποστηρίξετε αν χρειαστούν τη βοήθειά σας. Ο ρόλος σας είναι υποστηρικτικός: σέβετε τις προσπάθειές τους και τους ενθαρρύνετε να αναλάβουν δράση.

Εάν οι μαθητές του Συμβουλίου σας ζητήσουν βοήθεια, μπορείτε να ενωθείτε ως μία ομάδα μαζί τους. Αν όμως δεν σας χρειαστούν, θα συμμετάσχετε κι εσείς ως ξεχωριστή ομάδα και θα κληθείτε να σκεφτείτε μια δράση που θα μπορούσατε να προτείνετε. Είστε κι εσείς καλεσμένοι στη συνάντηση και πρέπει να είστε προετοιμασμένοι να συμβάλετε με τη δική σας πρόταση.

Οι μαθητές σας ζητούν να μελετήσετε τον Πίνακα - Εργαλείο "Κοινοτικά - Διαχειριζόμενη Μείωση Κινδύνων Καταστροφών" και να φέρετε τις δικές σας προτάσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: Βασικές Οδηγίες

Υλικό για εκτύπωση

1. Διαβάστε το υλικό που σας έχουμε δώσει προσεκτικά και αν υπάρχει κάτι που δεν καταλαβαίνετε, ενημερώστε μας άμεσα. Είμαστε εδώ για να σας βοηθήσουμε!
2. Ιεραρχήστε τις υποκατηγορίες δράσεων στον πίνακα, βάζοντας προτεραιότητα όσες είναι πιο σημαντικές αλλά και το πόσο εύκολα μπορεί να υλοποιηθεί στην περιοχή σας. Θυμηθείτε, αυτό είναι το πρώτο βήμα για να δημιουργήσουμε ένα αποτελεσματικό σχέδιο!
3. Διαλέξτε μία υποκατηγορία δράσης που θεωρείτε ότι η ομάδα σας μπορεί να αναλάβει. Σκεφτείτε πού μπορείτε να κάνετε τη διαφορά!
4. Σκεφτείτε τι μπορείτε να κάνετε ως ομάδα σε σχέση με αυτή τη δράση. Φανταστείτε πώς θα μπορούσατε να συμβάλετε και ποια συγκεκριμένα βήματα μπορείτε να ακολουθήσετε για να υλοποιήσετε την ιδέα σας.

Προετοιμαστείτε να παρουσιάσετε την ιδέα σας στην τάξη. Μιλήστε με ενθουσιασμό και δείξτε στους υπόλοιπους γιατί η πρότασή σας μπορεί να κάνει τη διαφορά!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: Οδηγίες για Καλλιτεχνική Έκφραση

Υλικό για εκτύπωση

Ακούσατε όλες τις προτάσεις, συζητήσατε και τώρα είστε έτοιμοι να προχωρήσετε στο επόμενο βήμα: τη δημιουργία της αφίσας σας! Η αφίσα θα βοηθήσει να προβάλετε την ιδέα σας και να δείξετε τι χρειάζεται για να υλοποιηθεί.

1. Αποφασίστε τι θα λέει η αφίσα σας. Σκεφτείτε το μήνυμα που θέλετε να περάσετε. Είναι κάλεσμα για εθελοντές; Μήπως χρειάζεστε χρηματοδότηση (crowdfunding); Ή θέλετε να ευαισθητοποιήσετε την κοινότητα; Το κεντρικό μήνυμα πρέπει να είναι ξεκάθαρο!
2. Σκεφτείτε την εικόνα της αφίσας. Τι είδους εικόνα θα τραβήξει την προσοχή; Μπορείτε να επιλέξετε κάτι σχετικό με τη δράση σας, όπως ένα χάρτη, σύμβολα για τη φύση, ή ακόμη και φωτογραφίες του αλυσυλλίου.
3. Καταγράψτε τα βασικά στοιχεία της αφίσας σας. Ποια είναι τα βασικά σημεία που θέλετε να παρουσιάσετε; Γράψτε τα σε μια λίστα και βεβαιωθείτε ότι το προσχέδιο σας περιλαμβάνει τις βασικές πληροφορίες: το μήνυμα, τις εικόνες, και τα στοιχεία επικοινωνίας αν χρειάζονται.
4. Δημιουργήστε ένα προσχέδιο. Δεν χρειάζεται να είναι το τελικό! Σημειώστε τι θα λέει η αφίσα, ποια εικόνα θα έχει και πού θα μπουν τα κείμενα και οι εικόνες. Αυτή η φάση είναι για να βάλετε όλες τις ιδέες σας στο χαρτί.

Για να σας βοηθήσουμε να οργανώσετε τις σκέψεις σας, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το παρακάτω απλό εργαλείο καταγραφής:

Τίτλος της Αφίσας: Ποιό θα είναι το κεντρικό μήνυμα;

Εικόνα της Αφίσας: Ποια εικόνα ή γραφικό θα χρησιμοποιήσετε;

Κεντρικό Κείμενο: Τι θα λέει το κυρίως μήνυμα;

Πρόσθετες Πληροφορίες: Χρειάζονται επιπλέον στοιχεία, όπως στοιχεία επικοινωνίας, ημερομηνίες ή χορηγοί;

Διάταξη: Πώς θα τοποθετηθούν τα στοιχεία στην αφίσα; Προσπαθήστε να κάνετε ένα απλό προσχέδιο στο χαρτί.

Μείωση Κινδύνου Καταστροφών από Δασικές Πυρκαγιές

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3: ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ

Κοινότητα:

Περίοδος Αναφοράς:

ΠΡΟΛΗΨΗ

Προληπτικά μέτρα και πρακτικές που αποσκοπούν στην ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εκδήλωσης πυρκαγιάς

1. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ

Δρόμοι

Ιδιωτικά Ακίνητα

Κτήρια

Δάση

Καθαρισμός δρόμων, αγροτικών δρόμων και μονοπατιών.

Υποχρεωτική διαχείριση της βλάστησης για τους ιδιοκτήτες ακινήτων.

Αφαίρεση δέντρων που βρίσκονται κοντά σε σπίτια και κτίρια.

Χρήση πρακτικών ασφύρου διαχείρισης των δασών & προστασία της βιοποικιλότητας.

2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΥΦΛΕΚΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

Ογκώδη Απόβλητα

Απόβλητα κατασκευών

Ελαχιστοποίηση Αποβλήτων

Σκουπίδια

Χειρισμός αντικειμένων που δεν χωρούν στα συνήθη συστήματα συλλογής αποβλήτων.

Απόβλητα από κατασκευές, καταδοφίσεις, ανακαινίσεις και αναδιαμορφώσεις.

Αλλαγή των κοινωνικών προτύπων κατανάλωσης και παραγωγής.

Καθαρισμός και συντήρηση δημόσιων χώρων, γειτονιών και φυσικών περιοχών.

3. ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Υδατικο Πόροι

Ενέργεια

Συστήματα Επικοινωνίας

Υποδομές

Εξασφάλιση συνεχούς πρόσβασης και αποτελεσματικής διαχείρισης.

Εξασφάλιση και διατήρηση μιας ανεξάρτητης, αξιόπιστης, τοπικής παροχής ενέργειας.

Εγκατάσταση εναλλακτικών δικτύων για επείγουσα και συνέπεια.

Αύξηση της αντοχής και ανθεκτικότητας των υποδομών.

4. ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

Ενημέρωση

Πυράντοχα Σπίτια

Πυράντοχα Χωράφια

Σχετική Νομοθεσία

Ενημέρωση & παρακίνηση αλλαγής συμπεριφοράς προς στρατηγικές πρόληψης.

Παρουσίαση της έννοιας των ανθεκτικών στην πυρκαγιά κατοικιών και κτιρίων.

Παρουσίαση της έννοιας των ανθεκτικών στην πυρκαγιά χωράφια και καλλιεργιών.

Πληροφόρηση & συμβουλευτική για σχετικά θέματα νομοθεσίας.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ

Προετοιμασία για πιθανές εστίες πυρκαγιάς ώστε να διασφαλίζεται η γρήγορη και αποτελεσματική αντιμετώπιση

1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Τεκμηρίωση

Επιθεώρηση Υποδομών

Επισκευές / Προμήθειες

Χρήση της Τεχνολογίας

Χαρτογράφηση στοιχείων και κατανομή των σχετικών πόρων.

Επί τόπου ενδεικτικές ελέγχοι των υποδομών και του εξοπλισμού.

Ανάλογα με τα αποτελέσματα του ελέγχου και τις ειδικές ανάγκες της κοινότητας.

Αξιοποίηση της τεχνολογίας για εντοπισμό περαιτέρω τρωτών σημείων.

2. ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

Ανθρώπινοι Πόροι

Σημεία Θέασης

Ημέρες Υψηλού Κινδύνου

Παρακολούθηση

Εξασφάλιση της δέσμευσης και της διαθεσιμότητας εθελοντών.

Προσδιορισμός κατάλληλων σημείων θέασης και πιθανές διαδρομές για περιπολίες.

Προσδιορισμός ημερών εκτέλεσης ενεργειών για ανίχνευση πυρκαγιάς.

Παρακολούθηση & εκτέλεση περιπολιών κατά τη διάρκεια ημερών υψηλού κινδύνου.

3. ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΤΑΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Ειδοποίηση της Κοινότητας

Σημεία Συγκέντρωσης

Βοήθεια για Μετακίνηση

Ρόλοι & Υπευθυνότητες

Διαδικασίες για τη γρήγορη και αποτελεσματική ενημέρωση.

Προσδιορισμός σημείων συγκέντρωσης ανθρώπων και εξοπλισμού.

Προσδιορισμός των ανθρώπων που χρειάζονται βοήθεια κατά την εκκένωση.

Ανάθεση συντονισμού, διαχείρισης εξοπλισμού και μετεγκατάστασης πληθυσμού.

4. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αντιπυρική Περίοδος

Παρακίνηση

Εκπαιδευτικές Δράσεις

Ασκήσεις Ετοιμότητας

Γνωστοποίηση έναρξης/λήξης της αντιπυρικής περιόδου και χρήσιμες οδηγίες.

Διάδοση του κοινοτικού σχεδίου δράσης και ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής.

Σεμινάρια κατάρτισης για βασικές δεξιότητες και γνώσεις.

Διοργάνωση ασκήσεων ετοιμότητας με στόχο τη βελτίωση των δυνατοτήτων απόκρισης.

Το παρόν είναι μέρος της "Εργαλειοθήκης για τη Μείωση Κινδύνου Καταστροφών από Δασικές Πυρκαγιές", δημιουργημένη από την ομάδα υλοποίησης του πιλοτικού έργου "Διάλογος και Δράση Αντίστροφα στις Πυρκαγιές: Ενδυνάμυνση Κοινοτήτων για Ανθεκτικότητα σε Φυσικές Καταστροφές" με την υποστήριξη του ερευνητικού προγράμματος ACTING (Advanced Behavioural Change Through an Inclusive Green Deal): European Union's Horizon 2020, No 101036904. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την εργαλειοθήκη μεταβείτε στον ιστότοπο <https://rock-see.org/tool/diawater-risk-reduction/>

Αυτό το αρχείο διανέμεται σύμφωνα με τους όρους της άδειας Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνής (CC-BY-NC-SA 4.0). Για περισσότερες πληροφορίες μεταβείτε στον ιστότοπο <https://creativecommons.org/licenses/>

Ο παρόν οδηγός εκπαιδευτικής δραστηριότητας προέκυψε από τη δράση «Πυρκαγιά στην Κοινότητα – ο Ρόλος του Σχολείου» που πραγματοποιήθηκε σε 14 σχολεία του Δήμου Μεσσήνης όπου συμμετείχαν 446 μαθητές και μαθήτριες. Η δράση ήταν μια συνεργασία του προγράμματος “Διάλογος και Δράση απέναντι στις Δασικές Πυρκαγιές” με τον Δήμο Μεσσήνης και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αειφορίας Καλαμάτας στο πλαίσιο του φόρουμ «Διάλογος και Δράση: Κλιματική Κρίση, Δασικές Πυρκαγιές και Ανθεκτικοί Τόποι». Η δράση περιλάμβανε εκπαίδευση εκπαιδευτικών και εργαστήρια, όπου οι μαθητές και μαθήτριες πρότειναν δράσεις για να μειωθεί ο κίνδυνος δασικών πυρκαγιών στις δικές τους κοινότητές τους. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν την ευκολία στη χρήση, την ενίσχυση της δημιουργικής σκέψης και την ενεργοποίηση των συμμετεχόντων.

Η εργαλειοθήκη είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά στο:
dock-sse.org/tool/disaster-risk-reduction

Περισσότερες λεπτομέρειες για το φόρουμ:
dialogueandaction.gr